

Új romok a Margitszigeten

Legalább a tábla ne lenne ott. Gyanútlanul, újabban feltárt kolostor romjaként könyveim el a látványt. Még én is, aki zsenge ifjúkoromtól úgy olvastam, olyan mohó örömmel a *Nyulak-szigetének* önmagáról regélő kötelező olvasmányát, úgy tanultam meg a gyakorlatban az erről szóló házfeladatot, mintha ebből kellene majd egyszer államvizsgát tennem. Hát még a külföldi, aki semmit sem tud, vagy csak itt kezdi tanulni a boldogtalanságért boldoggá avatott, szerencsétlen sorsú magyar királylány, a sziget mai névadójának történetét.

1.

Csak az a tábla! Az a külföldit is megzavarja. Hát még a magyart! S kivált az újságrót.

A tábla fekete, szabványtábla. Jellegében is elűtő a Margitsziget egyéb létesítményeitől.

A tábla, amennyire a nyomdatechnika mai állása szerinti hűséggel, egyszerű rotációs-módra vissza tudjuk adni, így fest:

Felelős építésvezető:
Telefonszáma:
Felelős művezető:
Felelős tervező:
Építkezés kezdési ideje:
Építkezés befejezési ideje:

A kettőspontok utáni *üres helyek* nem a mi feledékenységünkől maradtak üresen. A 2-es számú Fővárosi Építőipari Vállalat emberei felejtették el kitölteni. Sőt, ők felejtették itt a táblát is, miután modern rommá építették ezt az egyébként addig gépháznak és lakóépületnek egyaránt kitűnően használt és megfelelt objektumot, a sziget felső csúcsán, a híres aranyhalas tavacska partján.

Felvonultak februárban, szétverték az emeleti két lakást (a Margitsziget két hivatalos szerelmesének szolgálati otthonát), és hat hete — épp a főszobában —, mint akik jól végezték dolgukat, *elvonultak*. És annyit se mondtak, hogy bikk-makk. *De az otromba táblát itt hagyták*. Talán emlékeztetőnek, talán foglalónak.

Az épület földszintjén — a gépházon kívül — véccé működik. Szerencsére. Mert kell! Egy-egy forgalmas vasárnapon — nagyon. De akinek legutóbb is vadonatúj tavaszi kabátjára csurgott a hevenyészve odacsapott védőtető lefelé lejtő oldaláról az eső, az nem tartja szerencséjének. Ennyire azért nem kellett!

— Miért kellett lebontani? Mi volt az indok?

— A szakértők megállapították, hogy rossz a boltív. 1870 óta jó volt — világosít fel Török Károly, a fővárosi tanács vb. közmű és szolgáltatási igazgatóság margitszigeti felügyelőségének vezetője. Az egyik lakás kilakoltatott lakója. Tehát *nem* érdektelen fél.

— És hol lakik azóta?

— *IBUSZ-lakásban*. Nekem ezer, volt szomszédomnak ezerhatszáz forintot fizet a beruházó február közepe óta.

Tehát mégis érdektelen fél. Az érdekeltek mi vagyunk, az

egész társadalom, akinek a bukszájára megy ez a játék. Az esztétikai, eszmei veszteségről nem is beszélve.

— Különbö is kevés a fedél, a menedék a Szigeten — vált át magánpanaszosból házigazdává a felügyelő. Már régóta javasolja esővédő tetők felállítását. Az évszázados fák alatt oltalmat keresők életét ugyanis — zivatart idején — veszélyeztetni a villámcsapás.

Éppen a napokban olvashattuk a Baranya megyei fiatal gépkocsivezető hasonló tragédiáját, kaszálás közben. És a Sziget fái éppúgy megsínylik a zivatart, villámot évről évre, mint azok a baranyaiak.

A gépház a földszinten egyébként, ottjártunkkor még zavartalanul működött.

2.

Aztán itt van a *Szabadtéri Színpad*. A világ minden országának valamennyi városa a tíz kerületét »megnyalná« utána. Nekünk nem kellett. Az Állami Operaház — hosszú vajúdas után — 1962-ben elhatározta, hogy — nem tart többé igényt rá. De előbb még nagy gondnal újrafestette a sok ezer nézőtéri székét, cimpfestőkkel kaligrafáltatva rajtuk a számokat. Így nézték aztán az eleinte nagyon elegáns, karcsú 1-esek, kissé hajlott hátú 5-ösök és puffós 8-asok három évig egyfolytában egymaguk a nyáron is dermesztőn néma, *üres színpadot*.

Esőtől, hótól megfakult gálaruhájukat *most felújítják*. Festők, építők raja nyüzsgő a színpadon és a nézőtérén. Mert az idén — ha igaz! — újra felcsendül Thália igéje a szigeti Szabadtéri Színpadon. A zene műzsája ráunt, most a próza szeretett bele. Elsősorban a *Madách Színház társulata* készülődik. Az új frigyhez máris tiszta szívből gratulálhatunk. De — bár nem akarnánk Jágó lenni a prózai Otello előadásán — figyelmeztetünk, hogy a muzsika változatlanul lesben áll. Erre ihlet a Duna talpig fehérbe öltözött hajóinak hullámverése, a nyári esteken oly magas kupolát építő csillagos égbolt, a Sziget legendás múltja, és varázsos jelenvalósága.

Mi lenne, ha erre illetékesek is gondolnának egy nagyot, merészet és *operafesztivált hirdetnének*, hetedhet-országra szólót, a csupa muzsika, nagy mesék örököse mesészigetre?! Ilyen még úgy sincs a világon! Arról nem is beszélve, hogy egészségesen, de hirtelen nőtt idegenforgalmunk állandóan visszatérő mottója, problémája a — programszegénység.

Bár a főttek válogatása még folyik, a körítést illetően már előbbre haladott tárgyalásokról adhatunk hírt. A Büfé Vállalat érdeklődést mutat egy reprezentatív, állandó cukrászda létesítésére, a színpad nézőtere mögötti árkádok alatt, a Víztorony körül. Nem rossz gondolat! Kell! Különösen, hogy az egyébként nagy közönségsikernek örvendő Kuba-presszót — a véccé-építés nehézségei miatt! — egyik napról a másikra lebontották. Nem hisszük, hogy igazuk volt!

A véccé kell! — erről e cikk más helyén már szoltunk. De a presszó is kell! És rosszul értelmezi a matematika törvényeit, aki ezt a két pozitívumot úgy értelmezte, hogy azok megsemmisítik egymást.

A Kuba-presszó eltűnése ugyanis tovább növelte az amúgy is átható programszegénységet.

3.

Annál gazdagabb, bujább a természet ajándéka a Margitszigeten. *A tölgyek, amelyek alatt Arany János szeretett pihenni*, új, dús lombot hajtanak. Új »aranyaink« — gyermekeink játéktól visszhangos a környék. Kertészek ásója, kapája, a motorizált fűnyírógép zümmögése kontrázik a gyermekzsivajra. A Nagyszállótól a kolostor romokig élkészületben a *Művész-sétány*. Az egyes szobrot nagy gondnal úgy helyezik el, hogy egyszerre csak

egyfel találkozhassék a sétáló. Ne zavarja egyik nagyunk a másikat a kései utód méltó tisztelgésében.

A Rózsakert elején csodás, élénk színekben pompázó, nagyszirmú tulipánok a fű között. *Mintha vadon nőttek volna*. Kertészek újítása. Szépséges újítás. A rózsák az idén még csak felkészülnek, hogy jövőre kápráztassanak el. Hiába: »A természetben nincs ugrás!« — és a Rózsakert felújítása még csak idei feladat volt.

A Rózsakert végében két medence. Vadonatújak. Bennek kristálytisza víz. (Erről jut eszünkbe: hol a kristályvíz?! Amely helyett még mindig szódavizet palackoz a Margitszigeten működő ásványvizüzem.)

A Vadaskert gondozója Kecskeméti András. Április 15-én volt öt éve, hogy ide került a *Gödöllői Állami Erdőgazdaságtól*. Jelenleg 81 páva, körülbelül 100 díszfácán, 9 óz, 38 vadkacsa, két vadliba, két golya és nyolc nádiszárcsa, ellátatlan »gyermekének« száma.

Nehéz gyerekek! Mégis lopják őket. Háromszor vágták fel eddig a vadaskert drótját. És elvitték az összes díszfácánt — továbbtenyésztésre. Egyet — másfél hónap múltán — visszadobott a kerítésen a becsületes (?) tolvaj. Kakas volt. Ezzel együtt ez az egy maradt a Vadaskertben.

Pedig az elképzelés az volt, hogy benépesítik velük a Szigetet. *Kétszáz darab élte világot szabadon addig, amíg százat el nem loptak belőlük*. A pávák kitelepítése sem járt több sikerrel. Pedig ebben is volt fantázia. Kecskeméti András úgy gondolta, hogy az egyszervolt Nyulak-szigeten *megteremti a pávák-szigetét*. De a pávák, rövid idő múltán megelégedik a szabadságot. Megelégedtetik velük. Hanyatt homlok menekülnek vissza a gonoszok ember bántalomtól mégiscsak védelmet nyújtó kerítés mögé.

Ilyen rosszak volnánk?... Úgy hallgatom a Vadaskert gondozójának beszámolóját, mint vádolt a bűnlajstromát. És másától elkövetett, képzeletben is nehezen követhető emberi cselekmények miatt — szégyellem magam.

Kecskeméti András »megvizsgálat!«

— Nem jobb azok sem, akik az állatok koldulását komolyan veszik, és etetik őket. *Tönkreteszik sokhónapos munkámat vele*.

Kukrot adok az egyik özikének. Nem fogadja el. *Jellem*. A másíknál sikerrel járok. Fél szemmel a gonдозót és a felügyelőt nézem. Nem örülnek sikeremnek. Ráncoló homlokukon látom az elkövetkező időszak újabb tervfeladatának reddőt: »Bambit le kell szoktatni a kockacukor fogyasztásáról!«

Nehéz feladat, de *szép feladat*. Tipikusan szigeti lecke. És akárhogy haragszanak is, irigylem érte őket. Én, a kövek közt élő, flaszterkoptató ember, aki a legtöbbször csak az autóbusz és villamos ablakából nézek enyhe vágyódással és lelkiismeretfurdalással a *budapesti embernek még mindig nem eléggé felfedezett, nem eléggé értékelt Margitszigetre*.

Csillag István